UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De obedientia erga subordinatos officiales præstanda. Thema. Quid est quod tenes in manu? Virga. Exodi 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-51834

Visual Library

Virorum hujuſmodi virtutis ac profectûs ſui ſtudioſiſſimorum exemplo [illegible]an non par eſt, [illegible]s quoque conari præſtantiſſimos è [illegible] correptionis fructus decerpere [illegible] iamſi ob defectus inculpabiles cor[illegible]geremur: conſiderantes, licèt forte i[illegible] præſenti non deliquerimus, aliàs tamen ſæpius, abſque correctione offenderimus.

Quapropter, Chariſſimi, cùm homines fragiles ſimus, crebriúſque labamur, perfectionis tamen ſtudio teneamur. 1. Virgam correctionis, adeò neceſſariam, congruam, ſuavem, juſtam, ambabus manibus amplectamur, ut diſciplinæ vigor minimè laxetur; & impunitate noſtrâ, correctioniſque difficultate intereat. 2. Si corrigamur, nobiliſſimos correptionis flores proferre connitamur, nimirum demiſſionem, tolerantiam, juſtitiam, conſtantiam, ædificationem, charitatem, flores ſanè præſtantiſſimos. 3. Fructus quòque utiliſſimos, animæ puritatem, illuminationem, emendationem, meritum, ſatisfactionem, imitationem Redemptoris, contra tentationes robur, meliorationem aliorum; multorúmq; donorum cœleſtium impetrationem reportemus. *Beatus homo qui corripitur & increpationem non reprobat.* Jobi 5. 17. *Qui verò odit increpationes inſipiens eſt.* Proverb. 12. 1.

REGULA XXXVIII.

De Obedientia Præſidibus ſubordinatis præſtanda.

EXHORTATIO
IN REGULAM XXXVIII.

Oſtendit non minùs obediendum eſſe Præſidibus ſubordinatis, quàm ſupremis.

THEMA.

Quid eſt, quod tenes in manu? Virga. Exodi 4. 2.

VEL

Non ſolùm Superiori domûs; ſed etiam ſubordinatis Officialibus, obediant. Reg 38.

PRiſcorum Poëtarum volumina, varias, magniſque, ut rebantur, virtutibus præditas, virgas celebravêre. Has inter unam chimicam, ſive magicam dictitabant, cujus vel attactus omnia in aurum tranſmutabat; qualis Mydæ Regis virga extitit. Alteram virgam Minervæ nuncupabant, cujus attactu Ulyſſem, mirâ metamorphoſi, aut reddebat juvenem formoſum; aut, ſi jube-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

luberet, in ſenem rugoſum deformabat. Tertiam Mercurii virgam indigitabant, quam operum ſtupendorum credebant artificem. Non aberraremus à vero, ſi fictitias ejuſmodi virgas, veras obedientiæ imagines ac ſymbola pronuntiaremus: obedientia enim, quidquid egeris, quantumvis vile cenſueris, in aurum convertit: obedientia juvenes prudentiâ beat, velut ſenes: & ſenes alacritate excitat, tanquam juvenes: obedientia denique opera admiratione digna, ac plena ſtupore patrat, ut geſta Sanctorum perhibent. Verùm doctas fabulas, ingenioſáque Poëtarum figmenta antiquitati relinquimus, & è Codice divino celeberrimam, ac thaumaturgam Moyſis Virgam, tanquam præclarum, tum poteſtatis Superiorum, tum ſubditorum obedientiæ ſymbolum depromimus: & quemadmodum exhortatione proximè præcedente, *virgam correctionis*, virgæ Aaronis floridæ, comparavimus; ita nunc prodigioſam Moyſis, fratris ejus, virgam; & *virgam directionis & obedientiæ* eſſe demonſtrabimus: dum eam corylinam, paſtoritiam & divinam fuiſſe oſtendemus.

I. Virga Moyſis corylina.

I. Virga Moyſis, quâ tam admiranda patravit qualis obſecro, aut è qua materia fuit? An fuit ex auro affabrè elaborata, aut gemmis, adamantibúſque ſplendidè exornata? Minimè ſanè? ſed lignea fuit, & quidem non ex cedris Libani, aut cupreſſis Sion reciſa, ſed ex corylo, virgulto, quàm arbori, propiori. *Virga Moyſis*, ait S. Gregorius Nyſſenus L. adverſus Judæos, tom. 13. 10. *Virga erat ex corylo, lignum commune, quod à cujuſque manu cæditur, & igni ad arbitrium traditur: ubi tamen Deus voluit, lignum hoc, aquam in ſanguinem redigebat.* Tantæ Numen ſupremum eſt potentiæ, atque artis; ut inſtrumento vili, æquè ac præſtanti, opera patrare valeat obſtupeſcenda: & per Præſidem è fæce populi progenitum, æquè, ac per illuſtri ſtemmate ſatum, te queat gubernare. Non eſt quod in Rectore tuo, auream deſideres vitæ ſanctimoniam; non eſt quod argentea Sapientiæ flumina requiras. Non difficiliùs omnipotentiæ Divinæ accidit, te virgâ directionis ex corylo decerpta, quàm ex cedro Libani præciſâ, in viam ſalutis ac perfectionis deducere; atque ad opera grandia ſublimare. *Aſſueſcant*, ait S. Ignatius l. c. *non intueri quis ille ſit, cui obediunt; ſed cui in omnibus obediunt, qui eſt Chriſtus Dominus.*

Quemadmodum enim, Chriſti in crucem ſuffixi ſimulacro eundem prorſus honorem, venerationémque exhibemus, ſive ex auro, ſive ex cupro, ſive ex ligno, manu artificis, fabricatum: quia non materiam; ſed figuram ſpectamus: ita pariter eandem nos par eſt præſtare obedientiam, ſive Præſidem illuſtri, ſive obſcuro loco natum, ſive ætate, prudentiâ, & doctrinâ conſpicuum, ſive ejuſmodi ornamentis deſtitutum nacti fuerimus; neque enim nos materiam intueri decet; ſed figuram ſeu ſignificatum: ſignificat autem Chriſtum Redemptorem noſtrum. Olim, ut refert

Hero-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Herodotus L. 2. Rex Ægypti Amaſis, cùm ab Ægyptiis, quòd illuſtri loco natus non eſſet, parvi ſe æſtimari conſpiceret; pelvim auream, ſuis, ſuorúmque convivarum pedibus abluendis deſtinatam, in ſimulacrum Dei, neſcio cujus, convertit, ac populo propoſuit adorandum: id quod animo libenti populus præſtitit. Quare convocatis Ægytiis, narrato facto ſuo, ſe pelvi ſimilem fuiſſe aſſeruit, plebeio ortum genere, nunc verò ex abjecta pelvi, factum eſſe ſimulacrum, id eſt, regem, adeóque honorem regium ſibi eſſe deferendum. [illegible]que hoc pacto, ait Herodotus, ad ſe traduxit Ægyptios, perſuaſitque, ut æquitati conſentaneum cenſerent, eidem ſervire & imperio ejus parêre. Haud abſimili modo, fuerit Superior antè pelvis vilis, nihil refert, nunc Dei Vicarium & ſimulacrum exhibet, ideóque juſſis ejus eſt obſecundandum.

Quiſquis igitur, Dei providentiâ, nobis legitimè propoſitus fuerit Superior, virgam poteſtatis, virgam directionis tenens, ei promptè pareamus, ſive perfectione fulſerit, ut aurum; ſive ſapientiâ radiârit, ut argentum; ſive natalium & omnium donorum ſplendore, gemmarum inſtar, coruſcaverit; ſive etiam his carens, minimè clareſcat. Deus enim in illo reſpiciendus eſt, cujus amore, homini obedientia præſtatur.

II. Virga Moyſis, fuit paſtoralis: nam dum I. Dominus Moyſen interrogaret; *Quid eſt quod tenes in manu?* Reſpondit; *virga*: Exodi 4. Virga ſcilicet ſeu baculus paſtoralis, quo regebat oves ſoceri ſui Jethro, cujus filiam Sephoram, duxerat uxorem. Hæc virga paſtoritia, quâ annis quadraginta, rexit oves in Madian, ac poſtea aliis quadraginta annis, populum Iſraël, ſymbolum eſt poteſtatis regendi & imperandi, ſi activè ſumatur; Sin autem paſſivè, virtutis obedientiæ, præſidibus etiam ſubordinatis præſtandæ: qualis erat Moyſes apud ſocerum ſuum Jethro, cui ſerviebat paſcendo oves. Nos in præſenti modo utroque ſumamus, ut cùm poteſtatem regentis, tum obtemperantis obedientiam adumbret. Hanc igitur virgam, ſive Jethro ovium Dominus, manu tenuiſſet; ſive Moyſes ejus opilio, ſive famulus, aut puer quiſpiam alius; oves æquè eam reſpexiſſent, obedientérque ac ſimpliciter ſecutæ fuiſſent. Pari ratione S. Ignatius cupit Religioſos Societatis, cuicunque obedientiam exhibere, qui ex Superioribus, ſive ſupremus, ſive medius, ſive infimus, virgam poteſtatis manu tenuerit, & quidpiam præceperit, Magnum Baſilium in Conſtit. Monaſt. c. 23. hac de re diſſerentem auſcultemus: *Quemadmodum*, inquit, *Paſtori ſuo oves obtemperant, & viam, quamcunque ille vult, ingrediuntur; ſic qui ex Deo cultores pietatis ſunt, moderatoribus ſuis obſequi debent* (tam primariis, quàm ſubordinatis) *nihil omnino curioſiùs illorum juſſa perſcrutantes.*

Exiſtunt verò in quovis ordine Præſides ſubordinati; in Ordine D. Benedicti Abbatibus ſubſunt priores & illorum locum tenentes; in Ordine

S. Fran-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

S. Franciſci Guardianis, ſubordinantur eorum Vicarii, ſimilia in aliis Ordinibus reperias. In Societate noſtra Officiales ſubordinati nuncupantur, quibus ex parte virga directionis ſeu poteſtatis committitur. Primus eſt Miniſter, in rebus domeſticis & ſibi commiſſis Rectorem adjuvans. 2. In majoribus quibuſdam domibus & Collegiis Subminiſter conſtituitur, qui eſt ſuperior juniorum & Fratrum. 3. In tyrocinio eſt Manuductor, Novitios in laboribus externis & exercitiis corporalibus manuducens & dirigens. 4. In Collegiis datur Gymnaſii Præfectus, cui Magiſtri in rebus ad ſcholas & ſtudia pertinentibus, obtemperant. 5. Eſt Præfectus Eccleſiæ, Sacrificiorum ordinem, ac res Eccleſiæ ordinans. 6. Præfectus ſanitatis, infirmorum valetudinem curans. 7. Culinæ Præfectus, qui culinæ præeſt: & hi omnes poteſtatem nonnullam à Superiore communicatam habent, virgámque directionis certis in rebus tenent, in quibus, qui illis ſubduntur, velut oves ſequuntur atque obediunt: haud tamen in aliis, ad officium illorum non pertinentibus.

Præclaram hanc obedientiam, quâ ſubordinatis etiam Præfectis paremus, aliquando in Eccleſia Dei & religionibus futuram, in ſpiritu prævidiſſe videtur Iſaias Propheta c. 11. 6. dum ait: *Habitabit lupus cum agno, & pardus cum hædo accubabit: vitulus & leo & ovis ſimul morabuntur; & puer parvulus minabit eos.* Id eſt, in Eccleſia Dei Gentiles & Judæi, barbari & tartari, Indi & Europæi ſimul pacificè degent, poſitâ barbarie & feritate: & in religionibus bene ordinatis, ubi maximè viget ſpiritus Chriſti, videre eſt, ſuperbos & feroces evadere humiles & mites; è leonibus agnos: ita ut à parvulis & ſimplicibus regi ſe ſinant: *Puer parvulus minabit eos.* Significat Iſaias, ut exponit hic Cornelius à Lapide, in Eccleſia Chriſti & Religione fore ſummam humilitatem, pacem, ſubordinationem, & omnium obedientiam, ſub quovis Prælato, etiam ignobili, indocto, atque imperfectionibus obnoxio. In quo ſanè obedientia illuſtrior, & parandi ſtudium excellentius reperitur.

Hoc eſt quod conteſtabatur S. Franciſcus Seraphicus, & de ſeipſo libere fatebatur, ut ſcribit in ejus vita S. Bonaventura c. 6. Inter alia quæ dignanter mihi pietas Divina conceſſit, hanc gratiam contulit, ut ita libenter unius horæ Novitio obedirem, ſi mihi in Præſidem daretur, atque antiquiſſimo & diſcretiſſimo fratri: nam ſubditus Prælatum ſuum, non ut hominem conſiderare debet; ſed in eo illum, pro cujus eſt amore ſubjectus.

Quare non ſolùm Prælatis primariis, verùm etiam ab illis poteſtatem vicariam habentibus, animo libenti, velut Chriſto Domino pareamus.

III. Virga Moyſis nomen quoque virgæ Divinæ ſortita eſt: nam ut ſacer textus loquitur: *Portans* (Moyſes) *virgam Dei in manu.* Exodi 4. Virga Dei fuit; quoniam per eam Dominus, adeò admiranda patravit prodigia: Verè virga virtutis, virga prodigioſa ac thaumaturga: virga poteſtatis

Divinæ

Divinæ: quâ Moyſes Nili aquas in ſanguiné convertit; primogenitos in ægypto extinxit; vapulavit Pharao; devocavit cælo grandinis tempeſtaté; profligavit exercitus; mare diviſit; viámque per illud tutam aperuit; regna occupavit; nec nõ de hoſtibus triumphos egit.

Si rurſum activè virgam hanc interpretemur: in Superiore eſt virga Dei, eſt poteſtas Divina; à Numine ſupremo in illum derivata: *Non enim eſt poteſtas niſi à Deo.* Rom. 13. *Et qui poteſtati reſiſtit, Dei ordinationi reſiſtit.* ibid. Atque hæc poteſtas non ſolùm in Superioribus, omnibus naturæ ac gratiæ donis largè inſtructis; ſed etiam in aliis eluceſcit: Unde noſter B. Aloyſius, ut in ejus vita noviter Florentiæ edita legitur, dicere ſolitus fuit, ſibi gratius accidere, iis ſubeſſe, qui minùs corporis, animi & fortunæ bonis ſunt ornati; quia natura corruptá ægrè talibus ſubeſt: At Deo ejúſque perſoná ſuſtinéti ſubeſſe, nulla ſeu natura, ſeu fortuna recuſat; cùm ei cuncti ſerviãt Reges. Is verò qui Dei vices gerit, quò humilior eſt, minoribúſq; ornamentis conſpicuus, eò alienã, vicariámque poteſtaté magis nudat, ac proinde clariùs cõſtat, obſequia in illo nõ ſiſtere, ſed ad Deũ divinámq, poteſtatem pertingere; adeóque obſequia tali jucundiùs longe & glorioſiùs deferri.

Expertus id quòque fuit S. Franciſcus Borgias è Duce Gandiæ, Societatis noſtræ religioſus, qui dexterè virgâ hac uti noverat, de quo L. 4. vitæ c. 3. legitur, in cunctis ſibi præpoſitis poteſtatem divinam, mentis oculis fixè intuitum, ſive donis cœleſtibus ornati, virique præſtantes forent, ſive ex infimo Fratrum, ut vocamus, coadjutorum ordine; dum enim, ne in caſtigatione corporis excederet, à S. Ignatio Fratri Michaëli Marco ſubjectus eſſet, diligentiſſimè ei parebat, non in victûs duntaxat ratione, ſed in omni etiam tuenda corporis valetudine: ſi Marcus mandabat, comedebat; ſi vetabat, abſtinebat: ſi Marcus abſens, alteri poteſtatem commiſiſſet, & illi parebat, nè ejus venia, nec domo quidem egrediens. Unde verò exacta & prompta adeò obedientia? in Marco, Chriſtum Dominum intuebatur.

Quod ſi paſſivè, virgam Dei, virgam Moſaicam ſumamus, pro obedientia: ſi quæras, cur illa in manu Moyſis tot ſtupenda ediderit prodigia? Reſpondet Eccleſiaſtes apoſtolicus Joannes Paulus Oliva, Exhortatione primá ad noſtros Romæ habita: *Quia Legiſlatoris manui tractabilem ſe præbuit: Iſraelitas ſervavit, tyrannos demerſit.* Sive enim eâ Moyſes aquas percuteret, ſive terræ pulveré cõmoveret, ſive eam deprimeret, ſive in cœlũ elevaret, atq; extenderet, *Legiſlatoris manui tractabilẽ ſe præbuit:* & hâc ratione admiranda patravit. Ita quòque ſi Superioris manui tractabiles nos exhibuerimus; ſi virga flexilis, & ad nutum movibilis extiterimus, mira patrabimus, virtute obedientiæ, tanquã potentiæ obedientialis: etiamſi nec ſimus ſublimitate doctrinæ, & ingenii acumine Ariſtoteles aut Platones, nec eloquii & facundiæ flumine Tullio aut Demoſtheni pares: ſi tamen inſtar virgæ coryli, in manu ſuperiorum, ad omnia prompti fuerimus, per obedientiam: apoſtolici zeli prodigia patrabimus; vincemus animos, expugnabimus vitia, animas Deo lucrabimur; nam *vir obediens loquetur victorias*: Pro-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

verb. 21. 28. Unde vel oculis noſtris conſpicimus, non raró, viros minùs Philoſophicâ ac Theologicâ ſcientiâ exornatos, plures Deo animas lucrari, quàm profundiſſimâ doctrinâ inclytos, ipſóſque adeo in Religione Tyrones, majori ardore ac fructu rudem popellum inſtruere fidei Chriſtianæ elementis, quàm in Ordine religioſo ætate provectos. Ante omnia veró caveamus ne regentis dexterâ excidamus: cùm enim effectrix prodigiorum virga, dexterâ Moyſis excidit, continuò provoluta in pulvere, in ſerpentem & draconem grandem mutata eſt, ita ut Moyſes ipſe perterrefactus aufugeret.

Idcirco, Dilectiſſimi, virga Moyſis corylina doceat nos 1. In Superioribus, non conſiderare generis nobilitatem; non vitæ virtutúmque perfectionem; non ingenii felicitatem; non ſcientiæ laudem; ſed Dei omnipotentis authoritatem: & Chriſti Domini perſonam, in Superiore relucentem. 2. Virgam Moyſis paſtoritiam ſeu Superioris poteſtatem, reſpiciamus, honoremus, eidémque nos ſubmittamus; ſive eam manu præſulerit Superior ſummus, ſive medius, ſive infimus, ſequamur ſimpliciter velut oves; quacunque nos viâ duxerit. 3. Hâc ratione, virga ſeu poteſtas Superiorum, & ipſa quoque obedientia, erit Virga divina, magnáque in nobis ad gloriam Dei operabitur, in animarum converſione & ſalute; præſertim, ſi ad obedientiæ nutum flexiles ſemper fuerimus. Loquemur victorias ac triumphos, & reipſa experiemur id quod docet S. Auguſtinus & ex eo Doctor Angelicus, ac tradit Joannes XXII. Pontifex Maximus in extravag. Quorundam. De verborum ſignif. *Paupertas magnum bonum eſt, majus integritas; ſed maximum obedientia: quia prima rebus, ſecunda carni, tertia menti & animo dominantur*: & Moſaicæ inſtar virgæ, grandia per nos & ſtupenda operatur.